

mgr inż. architekt  
Stanisław NIEMCZYK  
Nr upraw. 533/2/K1

12 GRUDZIEŃ 2015

ADRES INWESTYCJI: ZEBRZYDÓW, GMINA MARCINOWICE, POWIAT ŚWIDNICKI,  
DZIAŁKA OZNACZONA W EWIDENCJI GRUNTÓW: NR 254

*Agata zych-wcisło*

mgr inż. arch. Stanisław Niemczyk  
mgr inż. arch. Agata Zych-Wcisło

PROJEKTANT:

ZLECENIODAWCA: PARAFIA PW. ŚW. KATARZYNY DZIEWICY I MĘCZENNICZY W  
MYSŁAKOWIE – KOŚCIÓŁ FILIALNY W ZEBRZYDOWIE  
KS. TADEUSZ KARASIEWICZ  
ADRES ZLECENIODAWCY: MYSŁAKÓW 82, 58-124 MARCINOWICE

PROJEKT RENOWACJI ELEWACJI KOŚCIOŁA FILIALNEGO PW. MATKI BOSKIEJ  
SZKAPLERZNEJ W ZEBRZYDOWIE

z up. STAROSTY

Starosta Świdnicki

Nr. 101/2015 z dnia 01.08.2016  
Znak KB 6340.23.2016.3

**ARCHITEKTURA**  
STAROSTA ŚWIDNICKI  
ul. M. Skłodowskiej-Curie 7  
58-100 Świdnica  
Należy projekt budowlany zatwierdzić  
i wydać decyzję o pozwoleniu na budowę

AWZ DESIGN AGATA ZYCH-WCISŁO  
ul. Morska 1b, 58-150 Strzegom  
tel. 791-62-36-94  
e-mail: agata\_zych@o2.pl



**SPIS TREŚCI DO PROJEKTU BUDOWLANEGO****A. PODSTAWA FORMALNO – PRAWNA OPRACOWANIA****B. PROJEKT BUDOWLANY – CZĘŚĆ OPISOWA**

- I. Opis ogólny przedmiotu inwestycji
- II. Charakterystyczne parametry obiektu
- III. Opis i charakterystyka stanu istniejącego
- IV. Założenia projektowe
- V. Kolejność wykonywania robót

- 1. Prace przygotowawcze.
- 2. Prace naprawcze i renowacyjne.
- 3. Montaż nowych opraw oświetleniowych.

VI. Informacje dodatkowe.

VII. Zalecenia konserwatorskie dla wykonawcy

VIII. Zdjęcia stanu istniejącego

IX. Projektowana oprawa oświetleniowa zamontowana nad wejściami do kościoła

	nazwa rysunku	skala rysunku	numer rysunku
1	Lokalizacja kamienicy	1:500	A - 01
2	Elewacje wschodnia i zachodnia – stan istniejący	1:100	A - 02
3	Elewacja północna – stan istniejący	1:100	A - 03
4	Elewacja północna – stan istniejący	1:100	A - 04
5	Elewacje wschodnia i zachodnia – projektowane	1:100	A - 05
6	Elewacja północna – projektowane	1:100	A - 06
7	Elewacja północna – projektowane	1:100	A - 07

**C. PROJEKT BUDOWLANY – SPIS RYSUNKÓW**

PREZYDIUM  
WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ  
Wydział Urbanistyki i Architektury  
w KATOWICACH  
Nr ewid. uprawn. 533/72/Kt

Katowice, dnia 1 grudnia 1972r

## UPRAWNIENIA BUDOWLANE

Na podstawie art. 18, art. 19 ust. 1 pkt. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. - prawo budowlane (Dz. U. Nr 7, poz. 46) oraz § 29 i § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 10 września 1962 r. w sprawie kwalifikacji fachowych osób wykonujących funkcje techniczne w budownictwie powszechnym (Dz. U. Nr 53, poz. 266)

Obyw. N I E M C Z Y K STANISŁAW

magister inżynier architekt

urodzony dnia 19 października 1943r w Gzeczowicach-Dziedzicach

o t r z y m u j e

w specjalności architekturalnej  
.....  
uprawnienia budowlane do sporządzenia projektów budowlanych architekturalnych wszelkich obiektów budowlanych, projektów budowlanych konstrukcyjnych z wyjątkiem projektów obiektów budowlanych o skomplikowanej konstrukcji, projektów instalacji i urządzeń sanitarnych z wyjątkiem skomplikowanych instalacji i urządzeń sanitarnych.



Główny Architekt Województwa

~~Mag. inż. arch. Marian Ławilo~~

**SL-0489-745Y-1D9F-652D-9358**

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:  
Małgorzata Piłinkiewicz, Przewodnicząca Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **31-12-2015 r.**

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 07-01-2016 r. Katowice.

Członek czynny od: 03-10-2002 r.

posiadający kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie  
w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **533/72/Kt**,  
jest wpisany na listę członków Śląskiej Okręgowej Izby Architektów RP  
pod numerem: **SL-0489**.

**MGR INŻ. ARCH. STANISŁAW BRONISŁAW NIEMCZYK**

Śląska Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

(wypis z listy architektów)

**ZASWIADCZENIE - ORYGINAL**

Śląska Okręgowa Rada Izby Architektów RP

**RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

IZBA ARCHITEKTÓW



## A. PODSTAWA FORMALNO – PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawą wykonania niniejszego opracowania jest:

- Prawo Budowlane
- Polskie normy i świadectwa
- Uzgodnienia z Inwestorem
- Inwentaryzacja budynku wykonana przez projektanta.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. 2004, nr 202 poz. 2072 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r – Prawo budowlane /tekst jednolity Dz. U. 03 207. 216/ z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r – w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /Dz. U. 02 75. 690/ z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r – w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu BIOZ /Dz. U. 03. 120. 1126/.

**B. PROJEKT BUDOWLANY – CZĘŚĆ OPISOWA**

**I. OPIS OGÓLNY PRZEDMIOTU INWESTYCJI**

Przedmiotem zamówienia jest projekt renowacji elewacji istniejącego kościoła parafialnego pw. Matki Boskiej Szkaplerznej w Zebrydowie, powiat Świdnicki, w zakresie:

- Robot renowacyjnych wszystkich elewacji.
- Wymiana oświetlenia zewnętrznego.

**II. CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY OBIEKTU**

Podstawowe dane techniczne:

a. Elewacja wschodnia:	Wysokość elewacji	13,8 m
	Szerokość elewacji	13,8 m
b. Elewacja zachodnia:	Wysokość elewacji	11,3 m
	Szerokość elewacji	13,8 m
b. Elewacja południowa:	Wysokość elewacji	6,4 m
	Szerokość elewacji	26,9 m
d. Elewacja północna:	Wysokość elewacji	6,4 m
	Szerokość elewacji	26,9 m

**III. OPIS I CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO**

Przedmiotowy kościół jest mурowaną jednonawową budowlą gotycko-renesansową, orientowaną. Wzniesiona została na początku XVI. Jest to niewielka budowla z prawie kwadratową, częściowo oskarpowaną nawą, przykryta stropem oraz węższym prostokątnym prezbiterium przykrytym sklepieniem krzyżowo-żebrowym. Do prezbiterium dostawiona jest zakrystia, na osi nawy obszerne krucho. Kościół przykryty jest dachem dwuspadowym z prawym w ostatnich latach wymieniony materiał pokryciowy – ciemno granitowy tutek. Elewacje kościoła parafialnego w Zebrydowie to wysokie na jedną kondygnację fasady pokryte tynkiem o strukturze baranka w kolorze brązowo – zielonym. Krawędzie każdej przaszczyny fasady ozdobione zostały opaską o szerokości 17 cm, pokrytą białym gładkim tynkiem. Półkoliste otwory okienne i wąskie drzwiowe zostały ozdobione opaskami o szerokości 10 cm, pokrytą tynkiem gładkim w kolorze białym. Każdy otwór okienny i drzwiowy został zabezpieczony metalowymi kratami.

Podstawową planowaną pracą jest odnowienie elewacji kościoła. Obecne tynki pochodzą z roku 1965 i już wtedy były one określane jako źle wykonane i ahistoryczne. Pod odpadającą

a/ Przed rozpoczęciem prac tynkarskich należy starannie przygotować podłoże oraz dokonać jego dokładnej diagnozy.  
Pominięcie wymienionych działań może doprowadzić do powstania szkód i w konsekwencji powtórzenia prac renowacyjnych:

2. Prace naprawcze i renowacyjne.

Należy też odpowiednio zabezpieczyć dach, tak aby w trakcie prac przy usuwaniu i nakładaniu nowych tynków nie uszkodzić pokrycia dachowego.

Objmują one skompletowanie materiałów, urządzeń i sprzętu, montaż rusztowań, zdjęcie obróbek blacharskich (opierzeń, rynien i rur spustowych), demontaż lamp oświetleniowych zewnętrznych, zabezpieczenie przewodów elektrycznych oraz montaż systemu odprowadzającego wodę tymczasowo.

1. Prace przygotowawcze.

## V. KOLEJNOŚĆ WYKONYWANIA ROBÓT

W ramach remontu elewacji zakłada się następujące założenia projektowe:

- skucie wtórnych tynków na całej wysokości – usunięcie ahistorycznych tynków gruboziarnistych pochodzących z 1965 r.;
- w miejscach zawilgoconych, zasolonych i zazielenionych – położenie tynku renowacyjnego po uprzednim przygotowaniu podłoża;
- uzupełnienie ewentualnych spękań zaprawą renowacyjną elastyczną;
- przygotowanie podłoża pod nowy tynk;
- położenie w układzie trójwarstwowym nowego tynku wapiennego na bazie wapna trasowego. Dopuszcza się zastosowanie tynku cementowo-wapiennego na bazie białego cementu portlandzkiego, jednak nie należy stosować zbyt silnych tradycyjnych zapraw cementowo wapiennych;
- malowanie elewacji farbą siliikatową, o wysokiej paro przepuszczalności, przeznaczoną do obiektów zabytkowych;
- malowanie metalowych krat okiennych i drzwiowych, po wcześniejszym oczyszczeniu z rdzy i starych warstw malarskich.

Zakłada się przywrócenie dawnego rodzaju tynku – drobnoziarnistego, który widoczny jest pod warstwą wtórnego tynku gruboziarnistego. Proponuje się wprowadzenie ciepłej kolorystyki tynków: odcienie naturalne – piaskowe, a także zachowanie białych opasek na krawędziach ścian oraz wokół otworów okiennych i drzwiowych. Dodatkowo projektuje się nowe oświetlenie, które będzie wspierać z nową elewacją i nie będzie tak ingerować w odbiór wizualny elewacji jak to, które jest obecnie.

## IV. ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE

gruboziarnistą warstwą wtórną widoczne są tynki drobnoziarniste, do których należałoby powrócić. Istniejące tynki są w niektórych miejscach zniszczone, część tynków odparzyła się i odpadła. Proponuje się kolorystykę elewacji w odcieniach ciepłych naturalnych – jasny piaskowy RAL 1013. Obróbki blacharskie zostały wymienione podczas remontu dachu i są w dobrym stanie technicznym. Należy wymienić też oprawę oświetleniową znajdującą się nad wejściem.

- tynk drobnziarnisty – naturalny ciepły odcień: jasno piaskowy : RAL 1013
- \* ściany gładkie:

- ściany obficie zwilżyć wodą;
- nałożyć warstwę gruntuującą przeznaczoną do obiektów zabytkowych;
- tynki należy wykonywać jako szlachetne tynki renowacyjne przeznaczone do obiektów zabytkowych, w układzie trójwarstwowym, z zastosowaniem ostatniej warstwy jako gładz tynkarska o drobnziarnistej fakturze;
- malowanie ścian farbą silikonową, o wysokiej paroprzepuszczalności, przeznaczoną do obiektów zabytkowych, zgodnie z rysunkami;
- doboru barw na poszczególne fragmenty elewacji frontowej należy wykonać według zestawienia barw, przedstawionego poniżej:

f/ Przygotowanie podłoża pod tynk oraz malowanie elewacji:

e/ Mur przed ponownym otynkowaniem należy gruntownie oczyścić na makro lub na sucho z wszelkich zabrudzeń. Nadmierne suche powierzchnię należy zwilżyć mleczkiem wapianym. Następnie pokryć powłoką gruntującą przeznaczoną do obiektów zabytkowych, poprawiającą przyczepność i regulującą chłonność podłoża, równocześnie zachowując właściwości fizyczne ścian.

d/ W miejscach zazielenionych (glony i grzyby) – zastosować płyn do odgrzybiania i usuwania glonów.

c/ W miejscach występowania zawilgoceni i wykwitów solnych na ścianach (szczególnie w dolnej części przyzemia), po skutciu starego tynku, należy oczyścić i pogłębić fugi, a następnie dobrze oczyścić i umyć powierzchnię wodą. Całą powierzchnię równomiernie i dokładnie zagruntować. Można położyć w tych miejscach tynki renowacyjne tracone w celu szybszego osuszenia ścian i wydobycia soli, które należy usunąć przed nałożeniem ostatniego tynku.

b/ Istniejące tynki należy skuć na całej wysokości. Po skutciu tynków sugeruje się sprawdzenie zewnętrznym instalacji podtynkowych.

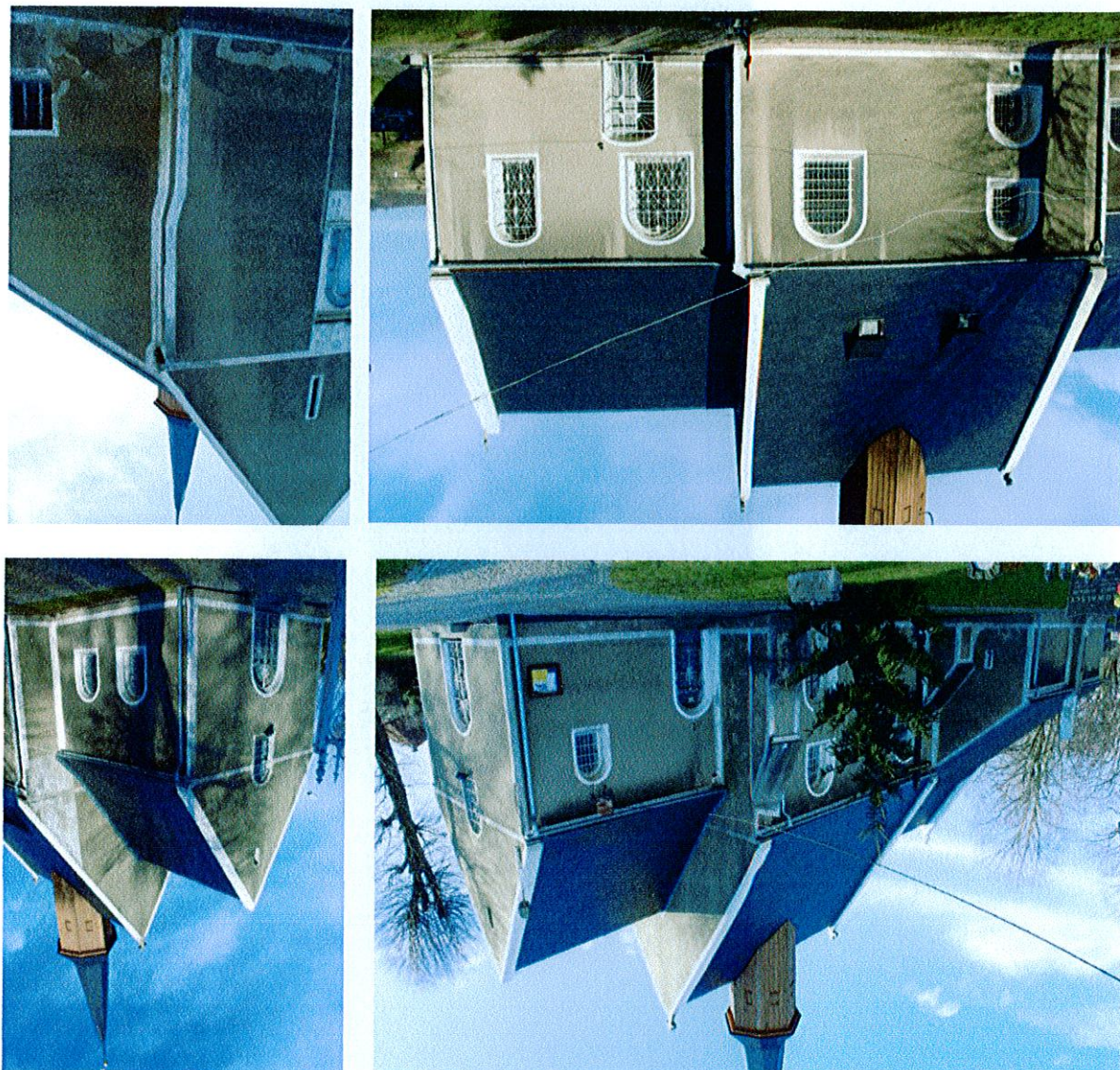
- należy sprawdzić twardość powierzchni ściany twardym ostrym przedmiotem,
- należy sprawdzić, ostukując młotkiem, czy nie ma rozwarstwień w głębszych warstwach ściany,
- w razie potrzeby przy pomocy dłuta należy odkryć także głębsze warstwy ściany,
- spoiny pomiędzy cegłami należy pogłębić, oczyścić z poluzowanych fragmentów, a brakujące części fug i muru uzupełnić,
- spekania uzupełnić zaprawą naprawczą elastyczną w technologii napraw metodą fugi dylatacyjnej,
- gzymsy, fryz - należy oczyścić z poluzowanych fragmentów, a ich brakujące części uzupełnić materiałem rodzimym lub – w zaprawą naprawczą do sztukaterii (zastosować 3 granulacje – do wyciągania rdzenia, kształtu profilu i wykonania warstwy nawierzchniowej);



- Do realizacji ww. prac budowlanych należy zastosować produkty jednego producenta o odpowiednio dobranych parametrach technicznych, co zapewni dobrą współpracę poszczególnych warstw materiałów, ich poprawne działanie oraz trwałość.
- Należy ściśle przestrzegać wskazań wykonawczych podanych przez producentów, Podczas prac tynkarskich i malarskich nie dopuszczać do przedwczesnego wyschnięcia nakładanych materiałów w skutek np. bezpośredniego działania promieni słonecznych lub wiatru, a także chronić przed deszczem stosując osłony na rusztowaniach. Należy przestrzegać minimalnych temperatur podłoża i otaczającego powietrza podczas prac materiałami wodnymi, zarówno przy ich nakładaniu jak i twardzeniu;
- Wykonanie elewacji powierzyć wyspecjalizowanej firmie konserwatorskiej.
- Prace prowadzić zgodnie z zasadami sztuki budowlanej.
- Wykonawca jest zobowiązany do zapoznania się z technologią zastosowanego systemu renowacji obiektu, a w razie jakichkolwiek wątpliwości w trakcie wykonawstwa należy zasięgnąć opinii u przedstawiciela firmy, której technologii zastosuje.
- Roboty budowlane i instalacyjne oraz nadzór nad nimi należy zlecić osobom posiadającym wymagane kwalifikacje i uprawnienia.
- Wszystkie prace powinny nadzorować, koordynować i kierować nimi kierownik budowy.

## VI. INFORMACJE DODATKOWE

- f/ Wymiana istniejącego oświetlenia nad wejściem /wg pkt. XI/
- g/
- h/ Kraty w oknach oczyścić z rdzy i starych powłok malarskich, najkorzystniejszą metodą piaskowania, do uzyskania czystego lica elementów stalowych. Odczyszczane i odtuszczone lico elementów stalowych malować farbą podkładową antykorozyjną, w następnym kolejności farbą dwuskładnikową poliuretanową wierzchniego krycia w kolorze jasno szarym o fakturze półmatowej.
- i/ Zastosowanie systemu odprowadzenia wody deszczowej oraz opierze
- j/ Istniejące odwodnienia w postaci rynien oraz rur spustowych były wymienione podczas remontu dachu. Wszystkie elementy są w dobrym stanie i nie muszą być wymienione na nowe.
- g/ Należy zabezpieczyć szczyty przypór zewnętrznych przed działaniem czynników zewnętrznych, tj. deszczem. Zaleca się zabezpieczenie ww. elementów takim samym materiałem jak pokrycie dachowe – tutek grafitowy, ewentualnie dopuszcza się obróbkę blacharską.
- h/ Uwaga: - Farbę nakładać ściśle wg zaleceń producenta.
- Przed pomalowaniem elewacji, zobowiązuje się wykonawcę do przygotowania próbek kolorystycznych farb na fragmencie powierzchni elewacji (min. 50 x 50 cm) i skonsultowania ich z projektantem.
- \* opaski – krądzkie ścian, obramowanie i drzwiowe, ościeże, profile, gzymsy:  
• tynk gładki – kolor biały : RAL 9010

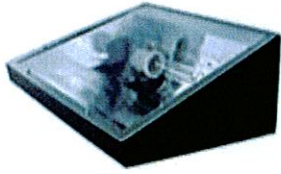


## X. ZDJĘCIA STANU OBECNEGO

Przebieg prac konserwatorskich musi być zrealizowany w całości przy zastosowaniu technologii i materiałów zaakceptowanych przez inwestora, nadzór autorski, nadzór konserwatorski i nadzór budowlany. Technologiczne zabiegi konserwatorskie muszą być przeprowadzone w odpowiednich warunkach atmosferycznych określonych w kartach technicznych każdego produktu i technologii.

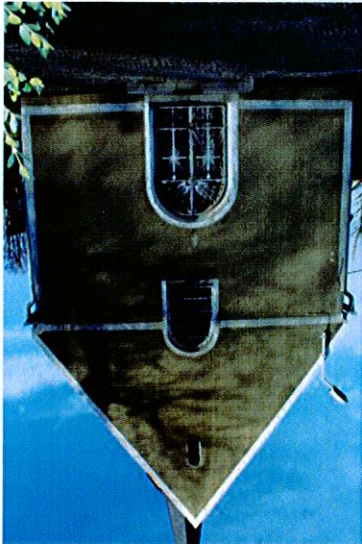
## VII. ZALECENIA KONSERWATORSKIE DLA WYKONAWCY

- Wszystkie materiały budowlane i urządzenia użyte w wykonawstwie powinny być dopuszczone do obrotu i stosowania w budownictwie.
- Wszystkie materiały wykorzystane przy inwestycji muszą posiadać atesty higieniczne PZH.
- Jakość oraz standard prac budowlanych i wykończeniowych musi odpowiadać Polskim Normom oraz być wykonywana zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych”.



Projektuje się wymianę istniejącego oświetlenia nad głównym wejściem do kościoła oraz nad wejściem bocznym na ścianie północnej, na oprawę oświetleniową FIFTYSIX BIG - zewnętrzna, oprawa nasścienna. Obudowa zrobiona jest ze stali nierdzewnej, w kolorze zbliżonym do koloru tynku - RAL 7044.

**XI. PROJEKTOWANA OPRAWA OŚWIETLENIA ZAMONTOWANA NAD WEJŚCIAMI**



**C. INFORMACJA DOTYCZ. BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA****I. DANE OGÓLNE.**

Informację dotyczącą bezpieczeństwa i ochrony zdrowia sporządzono dla inwestycji polegającej na remoncie elewacji budynku, zlokalizowanego w Zebrydowie na działce oznaczonej nr 254.

Inwestorem przedmiotowej inwestycji jest parafia pw. Św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy w Mysłakowie – kościół filialny w Zebrydowie, gmina Marcinowice, powiat Świdnicki.

W zagospodarowaniu terenu, na którym znajduje się przedmiotowy obiekt, nie występują elementy, które mogłyby stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Zakres robót dla przedmiotowego zamierzenia budowlanego:

- a) ogrodenie terenu budowy,
- b) postawienie WC (TOI-TOI),
- c) kolejność wykonywania robót budowlanych:

- prace przygotowawcze obejmujące skompletowanie materiałów, sprzętu i urządzeń, montaż rusztowań, zdjęcie obróbek blacharskich, skucie zniszczonych tynków budynku do podłoża nośnego, w miejscach zawilgoconych, zasolonych i zazielenionych – położenie tynku renowacyjnego po uprzednim przygotowaniu podłoża,
- uzupełnienie spękań zaprawą do betonu,
- uzupełnienie elementów zdobniczych (gzymsy, fryz, obramienia okien), przygotowanie podłoża pod nowy tynk,
- wykonanie nowych obróbek blacharskich,
- położenie nowego tynku,
- malowanie elewacji,
- demontaż rusztowań i uporzędkowanie placu budowy.

Uwaga:

- \* Szczegółowe ustalenie frontu robót i obsadzenie go pracownikami zgodnie z technologią robót i harmonogramem budowy – sporządza kierownik budowy.
- \* Dla poszczególnych robót budowlanych związanych z realizacją przedmiotowego zamierzenia budowlanego, kierownik budowy jest zobowiązany do sporządzenia planu BIZ.

**II. SPOSOBY PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM BEZPIECZEŃSTWA I ZDROWIA LUDZI.**

Instruktaż pracowników.

Nie wolno dopuścić do pracy pracownika nie posiadającego wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności do jej wykonania, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pracodawca jest zobowiązany zapewnić przeszkolenie pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przed dopuszczeniem go do pracy oraz prowadzenie okresowych szkoleń w tym zakresie. Szkolenia odbywają się w czasie pracy i na koszt pracodawcy. Szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy jest prowadzone jako szkolenie wstępne i szkolenie okresowe.

Szkolenie wstępne obejmuje instruktaż ogólny, instruktaż stanowiskowy, szkolenie podstawowe.

Odbycie przez pracownika instruktażu ogólnego oraz instruktażu stanowiskowego powinno być potwierdzone przez pracownika na piśmie i odnotowane w aktach osobowych.

Szkolenie podstawowe powinno być zakończone egzaminem sprawdzającym.

Szkolenie okresowe obowiązuje osoby objęte szkoleniem podstawowym.

Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach robotniczych przechodzą szkolenie okresowe (w formie instruktażu) nie rzadziej niż raz na trzy lata, a na stanowiskach, na których występują szczególnie duże zagrożenia dla zdrowia oraz zagrożenia wypadkowe – nie rzadziej niż raz w roku.

Pracodawcy, inne osoby kierujące pracownikami (np. mistrzowie, kierownicy) podlegają szkoleniom nie rzadziej niż co 6 lat.

Szkolenie okresowe powinno być zakończone egzaminem sprawdzającym.

Sprawą niezwykle ważną jest, aby wszystkie rodzaje szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracodawców i pracowników budowlanych realizowane były według programów dostosowanych pod względem formy i treści do poszczególnych rodzajów szkoleń, specyfiki zagrożeń i uciążliwości na danym stanowisku czy grupie stanowisk.

Instruktaż stanowiskowy powinien zapoznać uczestników szkolenia z zagrożeniami występującymi na określonym stanowisku pracy, sposobami ochrony przed zagrożeniami oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy na tym stanowisku.

Pracownik zatrudniony na kilku stanowiskach pracy powinien przejść instruktaż stanowiskowy obowiązujący na każdym z tych stanowisk.

Czas trwania instruktażu stanowiskowego powinien być uzależniony od przygotowania zawodowego pracownika, dotychczasowego stażu pracy oraz rodzaju pracy i zagrożeń występujących na stanowisku pracy, na którym pracownik ma być zatrudniony.

Instruktaż stanowiskowy przeprowadza osoba kierująca pracownikami, wyznaczona przez pracodawcę, posiadająca odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz przeszkolona w zakresie metod prowadzenia instruktażu.

Szkolenie podstawowe powinno zapewnić pracownikom wiedzę i umiejętności niezbędne do wykonywania lub organizowania pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

### III. WSKAZANIA ŚRODKÓW TECHNICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH ZAPOBIEGAJĄCYCH NIEBEZPIECZENSTWOM WYNIKAJĄCYM Z WYKONYWANIA ROBÓT BUDOWLANYCH W STREFACH SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA LUB W ICH SĄSIĘDZTWIE, W TYM ZAPENIAJĄCYCH BEZPIECZNA I SPRAWNĄ KOMUNIKACJĘ UMÓZLIWIĄCĄ SZYBKĄ EWAKUACJĘ NA WYPADEK POZARU, AWARII I INNYCH ZAGROZEŃ.

W trakcie realizacji zamierzenia budowlanego występują roboty budowlane, których charakter, organizacja lub miejsce prowadzenia stwarza szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, a w szczególności przysypania ziemią lub upadku z wysokości – określone w § 6 rozporządzenia [3]:

- a) wykonywanie wykopów o ścianach pionowych bez rozparcia o głębokości większej niż 1,5 m oraz wykopów o bezpiecznym nachyleniu ścian o głębokości większej niż 3,0 m. /nie dotyczy przedmiotowego zamierzenia budowlanego/
- b) roboty, przy których wykonywaniu występuje ryzyko upadku z wysokości ponad 5,0m.

W celu eliminacji zagrożenia i zapewnienia właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy należy spełnić następujące warunki:

**1. Przygotowanie i organizacja budowy:**

- 1.1. Opracować projekt organizacji robót.
- 1.2. Projekt organizacji robót należy dostosować do rodzaju, wielkości, złożoności inwestycji/budowy oraz zawierać projekt zagospodarowania placu budowy.
- 1.3. W projekcie organizacji robót określić bezpieczny sposób prowadzenia robót budowlano - montażowych (m.in. poprzez zastosowanie środków ochrony).
- 1.4. Roboty budowlane prowadzić zgodnie z projektem organizacji robót.
- 1.5. Jeżeli na budowie roboty budowlane będą wykonywane jednocześnie przez pracowników różnych pracodawców, należy wyznaczyć koordynatora ds. BHP.

**2. Szkolenie bhp:**

- 2.1. Pracownicy wykonujący roboty na placu budowy powinni zostać poddani instruktażowi stanowiskowemu.

**3. Badania lekarskie:**

- 3.1. Pracownicy powinni posiadać aktualne orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy na zajmowanym stanowisku.

**4. Dodatkowe kwalifikacje:**

- 4.1. Kierownik budowy (kierownicy robót) powinni posiadać uprawnienia do sprawowania samodzielných funkcji technicznych w budownictwie.
- 4.2. Operatorzy maszyn i urządzeń powinni posiadać wymagane uprawnienia kwalifikacyjne.

**5. Czynniki szkodliwe, niebezpieczne i uciążliwe:**

- 5.1. Pracodawca powinien dostarczyć pracownikom odzież i obuwie robocze.
- 5.2. Pracownicy powinni stosować dostarczone przez pracodawcę odzież i obuwie robocze.
- 5.3. Pracownicy powinni zostać wyposażeni w środki ochrony indywidualnej.
- 5.4. Pracownicy powinni stosować wymagane środki ochrony indywidualnej.

**6. Teren budowy.**

- 6.1. Teren budowy/robót powinien zostać zabezpieczony przed dostępem osób nieupoważnionych.
- 6.2. W trakcie realizacji inwestycji należy zapewnić bezpieczny dostęp do lokali mieszkalnych oraz handlowych ich ewentualnym użytkownikom.

**7. Zaplecze higieniczno – sanitarne:**

- 7.1. Pracodawca powinien zapewnić pomieszczenia higieniczno – sanitarne.

**8. Oświetlenie:**

- 8.1. Drogi, przejścia i miejsca niebezpieczne należy właściwie oświetlić.

**9. Stanowiska i procesy pracy:**

- 9.1. Zabezpieczyć (poręcze, daszki ochronne, inne) i oznakować strefy niebezpieczne (miejsca niebezpieczne);
- 9.2. Zachować właściwe odległości stanowisk pracy od napowietrznych linii wysokiego napięcia.
- 9.3. Stanowiska pracy należy odpowiednio zabezpieczyć przed spadającymi przedmiotami, czynnikiem atmosferycznym i uszkodzeniami mechanicznymi.
- 9.4. Stanowiska pracy na wysokości (krawędzie otwartych powierzchni) zabezpieczyć, przez zastosowanie odpowiednich środków ochrony zbiorowej.
- 9.5. Otwory technologiczne zabezpieczyć zgodnie z przepisami BHP.

#### 10. Roboty ziemne:

- 10.1. Roboty ziemne z użyciem sprzętu zmechanizowanego prowadzić zgodnie z przepisami i zasadami BHP.

#### 11. Transport:

- 11.1. Drogi komunikacyjne dostosować do środków transportu wewnętrznego oraz przezwożonego ładunku.
- 11.2. Drogi i przejścia właściwie zabezpieczyć przed zagrożeniem spadania przedmiotów z góry.

#### 12. Magazynowanie i składowanie:

- 12.1. Prawidłowo wyznaczyć miejsca składowania materiałów.
- 12.2. Przy składowaniu zachować wymagane odległości od energetycznych linii napowietrznych.
- 12.3. Materiały właściwie składować lub magazynować.

#### 13. Maszyny i urządzenia techniczne.

- 13.1. Opracować i udostępnić do stałego korzystania instrukcje BHP, dotyczące obsługi maszyn i urządzeń.
- 13.2. Użytkowane maszyny i urządzenia oznakować odpowiednimi znakami i barwami bezpieczeństwa.
- 13.3. Użytkowane maszyny i urządzenia wyposażyć w odpowiednie urządzenia ochronne.
- 13.4. Maszyny, urządzenia i narzędzia muszą posiadać certyfikat na znak bezpieczeństwa lub deklarację zgodności.
- 13.5. Użytkowane maszyny i urządzenia należy utrzymywać we właściwym stanie technicznym.
- 13.6. Użytkowane narzędzia ręczne i drabiny należy utrzymywać we właściwym stanie technicznym.
- 13.7. Maszyny i urządzenia podlegające dozorowi muszą posiadać świadectwa dopuszczenia do ruchu.

#### 14. Rusztowania:

- 14.1. Dokonać udokumentowanego odbioru rusztowania przez nadzór techniczny przed oddaniem go do użytkowania.
- 14.2. Rusztowania prawidłowo posadowić na gruncie.
- 14.3. Powierzchnie robocze rusztowania wypełnić właściwymi pomostami.
- 14.4. Prawidłowo wykonać kotwienie rusztowania do stałych elementów budynku.

- 14.5. Wykonać pionowy komunikacyjny pomiędzy poziomami pomostów rusztowania.
- 14.6. Prawidłowo wykonać obarierowanie pomostów rusztowania.
- 14.7. Wykorzystać rusztowanie zgodnie z przeznaczeniem.
- 14.8. Rusztowanie okresowo konserwować i kontrolować.
- 14.9. Rusztowania stałowe muszą posiadać właściwą instalację odgromową.

#### 15. Urządzenia i instalacje energetyczne:

- 15.1. Instalacje i urządzenia elektryczne muszą mieć zapewnioną ochronę przed dotykiem bezpośrednim.
- 15.2. Skuteczność ochrony przeciwporażeniowej przed dotykiem pośrednim, powinna zostać potwierdzona pomiarami.
- 15.3. Badania, pomiary i przeglądy instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, należy wykonywać terminowo.
- 15.4. Rozdzielnice budowlane prawidłowo rozmieścić, ustawić i zabezpieczyć.
- 15.5. Przewody zasilające urządzenia elektryczne, zabezpieczyć przed uszkodzeniem.
- 15.6. Podłączenia urządzeń elektrycznych do rozdzielnic budowlanych wykonać w sposób zapewniający bezpieczeństwo.

### ZAGOSPODAROWANIE PLACU BUDOWY

Zagospodarowanie placu budowy powinno obejmować w szczególności:

- a) doprowadzenie wody,
- b) doprowadzenie energii elektrycznej,
- a) urządzenia higieniczno-sanitarne,
- b) urządzenia socjalno-bytowe,
- c) wyznaczone miejsca do składowania materiałów.

Ponadto:

- materiały chemiczne, szkodliwe dla zdrowia należy przechowywać w szczelnych opakowaniach,
- urządzenia elektryczne powinny być utrzymywane i eksploatowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami,
- prace związane z podłączeniem i naprawą urządzeń elektrycznych powinny być wykonane przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia,
- skrzynka rozdzielcza prądu do zasilania urządzeń elektrycznych na placu budowy, powinna być zabezpieczona przed dostępem niepowołanych osób.

### V. ROBOTY MURARSKIE I TYNKARSKIE.

- 1) Stanowiska robocze należy stale utrzymywać w czystości i porządku, a rozlaną zaprawę należy niezwłocznie usunąć.
- 2) Materiały na stanowiskach roboczych należy tak układać, aby zapewnić pracownikom pełną swobodę ruchów.
- 3) Chodzenie po świeżo wykonanych murach i przy sklepieniach oraz wychylanie się poza krągdzie konstrukcji bez dodatkowego zabezpieczenia jest zabronione.
- 4) Wykonywanie robót murarskich i tynkarskich z drabin przestawnych jest zabronione.

### VI. PIERWSZA POMOC.



- 1) Na budowie powinna znajdować się przenośna apteczka.  
 2) W widocznym miejscu na terenie budowy powinien być wywieszony wykaz z adresami i numerami telefonów:

- najbliższego punktu lekarskiego,
- najbliższej jednostki Strazy Pożarnej,
- posterunku policji,
- najbliższego punktu telefonicznego (Urząd Pocztowy, mieszkanie prywatne, budka telefoniczna, itp.).

#### VII. OBOWIĄZUJĄCE REGULACJE PRAWNE.

Plan BIOZ należy opracować zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności następującymi regulacjami:

- 1) ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401),
- 2) ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 129, poz. 844; Zmiana: Dz. U. z 2002 r. Nr 91, poz. 811),
- 3) ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).

OPRACOWAŁA:

Agata Zych-Wcisło  
*Agata Zych-Wcisło*

mgr inż. architekt  
 Stanisław NEMCZYK

Nr upraw. 520/12/XI

